

գրքերը կարելի է Ղրկել Տփլիս արքազանի անունով :

Նորոգուած է նաեւ ջրի աղբիւրը, որը բոլորովին քանդուած էր եւ ջուր բերելու համար ահագին տարածութիւն պիտի գնային : Իսկ այժմ ղիւղի եւ վանքի համար կոչ ջուր: Վանքը շրջապատուած է ժամանակաւոր պարսպով եւ ինչպէս լսեցի, արքազանը մտադիր է շրջապատել ամուր պարսպով :

Վանքի բակում, հիւսիսային կողմը, վանահօր բնակարանի կողքին եղած դասարակ տեղը, որ եղնջի ու եօնջայի համար էր թողուած, նոյնպէս մաքրուած է եւ փոքրիկ պարտէզ է տնկուած : Մաքրուած է եւ ծաղիկներով շրջապատուած Գուրգէն արքայորդու գերեզմանը :

Մէկ խօսքով ամենայն ինչ իր տեղումն է : Մաքրուած են հողից ու խոտերից՝ վանքի մօտ եղած Արղութեանց դամբարանը, Տուտէորգու մատուռը, խաչքարերը եւայլն եւ այլն :

Վազցր տպաւորութեան տակ թողի Սանահինը : Գիւղի մէջ ինձ շրջապատեցին գիւղացիները, որոնք միաբերան օրհնում էին Սրբազան հօրը եւ ասում, որ նրա գալու օրից իրենց տնտեսական դրութիւնը բոլորովին լաւացել է. եւ որ գլխաւորն է, վանքի նորոգութեան ժամանակ նրանք են օգտուել ու բանել :

Եւ կը ծանօթացնեմ շուտով «Բանասէր» ընթերցողներին, Գարեգին արքազանի կենսագրութեան հետ :

Առ այժմ Սանահնի վանքն է շինուած, նորոգուած, կարգի բերուած, սակայն որքա՛ն վանքեր կան, որոնք կիսաւեր են մնացել եւ Սաթուհեանիները կարօտ :

Իշխ. ՀԱՅԿ ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ

ՌՈՒՍԱՀԱՅ ՆՈՐԱԳՈՅՆ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ ԴԷՄՔԵՐ

Յակոբ Յակոբեան

1866 թ. մայիսի 17-ին ծնուել է Գանձակամ եւ ուսումը ստացել է աշտեղի գիմնազիօնում: Հայրը եղել է բուն Ղարաբաղցի, որ տեղափոխուելով Գիւլիստան կոչուած մշակից՝ ամուսնացել է Գանձակում: Դեռ գիմնազիօնում ուսանող ժամանակ Յակոբեանը սկսել է ուսանաւորներ գրել 1881 թուականից սկսած եւ մասնակցել է աշակերտական «Յոյս» ամսաթերթին: 1893ին Թիֆլիս վերադառնալուց սկը-

սում է աշխատակցիւ հին «Մուրճ»ին, որպէս մշտական աշխատակից բանաստեղծականի բամբուս, «Մշակ»ին Գ. Արծրունու եւ երբեմն այժմեան խմբագրութեան օրերով, Պարսկաստանի «Շաւիղ»ին, երբ խմբագրվում է Փափագեանի ձեռքով, իսկ 1902 թուականից նոր «Մուրճ»ին եւ մեր «Զգացմունքին» 1899 թուին լոյս է տեսել իր առանձին գրքոյկը «Բանաստեղծութիւններ» վերնագրով։ Այս գրքոյկը բաղկացած է 80 էջ, բովանդակելով 37 ոտանաւորներ, որոնցից եօթը թարգմանական են Ֆրուզից, Բիէրնսոնից, Գեթից, Նաղսոնից, իսկ երեսունը ինքնուրոյն։ Կարդալով ինքնուրոյն ոտանաւորները, ճիշտն ասած, Յակոբեանը սկսեալ եւ ճոխ երեւակայութիւնից զուրկ բանաստեղծ է թուում մեղ, ոչ հասուն մաքր տպաւորութիւն թողնելով մեզ վրայ, որի մասին արդէն իրենց աննպաստ կարծիքներն են յայտնել Մ. Բերբերեան, Մ. Արեղեան։ Նոր-Դարում եւ ն. Գորամեան «Էջմայրում» Սրինակի համար վերջնեք «Գեղջուկի վախը» (էջ 31)։

Բիւր. ցաւերիս բերիւր նոր ցաւ։

Ս'յ շարագոյժ դու սեւ ազուաւ,

Տաղնապալից նեղ օրերի

Շարքը մի՞թէ դեռ չի անցաւ...

Թէ ծագի օր, դու մի նոր բոթ

Պիտի դու ծես սրտիս ցաւոտ։

Կուտոցդ մինչ ե՞րբ տեւի,

Դէ՛հ ինչ անեմ, չունիմ ամօթ... եւ այլն։

Այստեղ դուք չէք տեսնում դեղարուեստական պատկեր, ոգիւնից վառ արամադրութիւն, զգացմունքի խորութիւն եւ իղէայի ներդաշնակութիւն, այլ միայն ծեծուած, թակուած բառեր բռնագրօսիկ շարահիտութեան։ Բանաստեղծը երկնային այնպիսի կայծով պիտի բորբոքուած լինի եւ իր յուզման զգացմունքները ու զգմունքները այնպէս պիտի դուրս բղխեցնէ իր ներքին աշխարհի ծալքերից, ինչպէս հրաբուխն է լաւա ժայթքում գետնի խորքերից՝ ճեղքելով հսկայական լեռներ, եւ նա այնպէս պիտի ազգէ ընթերցողի վրայ ու խաղայ նրա զգացմունքների հետ, ցնցում առաջ բերելով ջղերի մէջ ինչպէս վարժ եւ փափուկ ձեռքերի մատներն են սահուն թորչքներ գործում դաշնամուրի գողարիկ հնչուող լարերի վրայ։ Դալով թարգմանականներին, չեմ կարող թագցնել, որ աւելի յաջող են ինքուրոյններեց։ Վերջերս նա տալիս է ոտանաւոր թարգմանութիւններ Ֆրուզից եւ Ալա-Նեպրիից։ Յակոբեանը միայն թարգմանականի մէջ յուսալի կարողութիւն է ցոյց տալիս։ Այդ ճիւղում նա կարող է օգտակար լինել հայ գրական-նութեան։

ԳՐԻԳՈՐ ԲԱԼԱՍՍԱՆԵԱՆ